

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 42166/15

Dursun ŞAHİNER / Türkiye

Başkan,

Egidijus Kūris,

Hâkimler,

Ivana Jelić,

Darian Pavli,

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 11 Şubat 2020 tarihine Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

18 Ağustos 2015 tarihinde yapılan yukarıdaki başvuruyu göz önüne alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. Başvuran Dursun Şahiner Karaman'da ikamet eden 1954 doğumlu bir Türk vatandaşıdır. Mahkeme önünde Mersin Barosuna kayıtlı Avukat U. Aktay tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

2. Davanın koşulları, başvuran tarafından ibraz edildiği şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3. Başvuran Karaman'ın Ermenek ilçesinde tapu siciline 588 pafta, 63 parsel numarasıyla kayıtlı arazinin sahibiydi.

4. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2002 yılında, Ermenek'te baraj ve hidroelektrik santral inşasına ilişkin bir projeyi onaylamıştır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ("idare") 2006 yılında bu projenin kamu yararına olduğunu beyan etmiştir. Başvuran, projeden etkilenen mal sahiplerinden birisiydi.

1. Acele kamulaştırma usulü

5. Bakanlar Kurulu, 31 Ocak 2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan bir kararla, ilgili arazinin Kamulaştırma Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca acele kamulaştırma usulü kapsamında kamulaştırılacağına karar vermiştir.

6. Ermenek Asliye Hukuk Mahkemesi, 30 Aralık 2009 tarihinde idareye, arazinin mülkiyetinin alınmasından önce araziye sahip olma yetkisi vermiş ve başvurana 34.615 Türk lirası ("TL") tazminat verilmesine hükmetmiştir.

2. Olağan kamulaştırma usulü

7. İdare, 27 Temmuz 2011 tarihinde Ermenek Asliye Hukuk Mahkemesi'nden ihtilaf konusu araziye tapu siciline kendisi adına

kaydetmesini ve kamulaştırma bedeli belirlemesini talep ederek başvurana bir dava açmıştır.

8. Ermenek Asliye Hukuk Mahkemesi 28 Aralık 2012 tarihinde söz konusu arazinin idare adına kaydedilmesine karar vermiş ve toplam tazminat miktarını 42.587 TL olarak belirlemiştir. Yerel mahkeme, başvuranın faize ilişkin talebini reddetmiştir. Avukatlık vekâlet ücreti ile ilgili olarak tarafların birbirlerine toplu olarak 1.520 TL ödemelerine hükmetmiştir.

9. Yargıtay, 10 Mart 2014 tarihinde kararı değiştirerek onamıştır. Yargıtay, 28 Aralık 2011 - 28 Aralık 2012 tarihleri arasında, Ermenek Asliye Hukuk Mahkemesi'nin acele ve olağan kamulaştırma usulleri ile ilgili olarak belirlediği tazminat tutarları arasındaki fark olan 7.951 TL'ye yasal faizin işlemiş olması gerektiğini tespit etmiştir.

B. İlgili iç hukuk ve uygulama

10. Kamulaştırma usulüne ve masraf ve giderlere ilişkin yerel mevzuat *Musa Tarhan/Türkiye* (no. 12055/17, §§ 31-40, 23 Ekim 2018) davasında bulunabilir.

11. Mahkemenin (yukarıda anılan) *Musa Tarhan* davasındaki kararının ardından Anayasa Mahkemesi uygulamasını gözden geçirmiş ve avukatlık ücretlerine ilişkin olarak Mahkemenin yaklaşımını benimsemiştir (bk. Anayasa Mahkemesinin *Sadettin Ekiz* davasındaki kararı, no. 2016/9364, 9 Mayıs 2019).

12. Bu süreçte, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu da aynı yaklaşımı benimsemiştir (no.2019 / 241E., 2019 / 560K., 14 Mayıs 2019).

13. Enflasyondan kaynaklanan tazminatın değer kaybı ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi, *Ali Şimşek ve Diğerleri* (2014/2073, 6 Temmuz 2017) ile *Cevat Aydın* (no. 2014/13886, 4 Ekim 2017) kararlarında, Mahkemenin

Dökmeci/Türkiye (no. 74155/14, 6 Aralık 2016) davasındaki yaklaşımını izleyerek uygulamasını gözden geçirmiştir.

ŞİKÂyetLER

14. Başvuran, Sözleşme'nin 6. maddesi ile Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamında, yerel mahkemenin, avukatlık ücretlerine ilişkin olarak karşı tarafa toplu bir ödeme yapmasına hükmetmesinden şikâyetçi olmuştur. Ayrıca, yerel mahkemeler tarafından hükmedilen meblağa faiz işlememesinden de şikâyetçi olmuştur.

15. Başvuran ek olarak, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca kendisine verilen tazminat miktarının, arazisinin kamulaştırılmasından kaynaklanan tüm zararını karşılamadığı için yeterli olmadığını ileri sürmüştür.

16. Sözleşme'nin 6. maddesine dayanarak, yerel mahkemelerin, arazisinin gerçek değerini belirlerken delilleri değerlendirmedini ve davanın koşullarını incelememediğini iddia etmiştir.

17. Son olarak, Sözleşme'nin 8. maddesine dayanarak, başvuran, yerel mahkemenin kamulaştırma bedelini düzeltirken kendisinin çiftçi olduğunu ve ilgili araziye tarım yapma amacıyla kullandığını dikkate almadığını iddia etmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Tazminat bedelindeki değer kaybı ile ilgili şikâyetler

18. Başvuran, hem kamulaştırma makamının avukatlık giderini ödemesine yönelik hüküm hem de yüksek enflasyon oranları sebebiyle kamulaştırma bedelinde meydana gelen değer kaybından şikâyetçi olmuştur.

19. Hükmedilen tazminat miktarındaki değer kaybına ilişkin şikâyet hususunda Mahkeme, Ermenek Hukuk Mahkemesi tarafından başvurana

hükmedilen meblağa faiz uygulanmamasına rağmen Yargıtayın en nihayetinde bu meblağa yasal faiz uygulanmasına kanaat getirdiğini kaydetmektedir. Söz konusu dönemde enflasyonun etkisi dikkate alınarak, başvurana hükmedilen kamulaştırma bedelinde %0,76 değer kaybı olduğu gözlemlenmektedir.

20. Mahkeme, ödenen tutar ile tam bedel arasında %5'ten daha az olan küçük bir farkın, hesaplama yönteminden kaynaklanan bir hata payı olarak değerlendirilebileceğini düşünmektedir (bk., diğerleri arasında, *Arabacı/Türkiye* (k.k.), no. 65714/01, 7 Mart 2002; *Kurtuluş/Türkiye* (k.k.), no. 24689/06, 28 Eylül 2010; ve *Alan/Türkiye* (k.k.), no. 77964/14, 2 Temmuz 2019). Bu koşullarda Mahkeme, tam olarak tazmin teşkil etmemiş gibi görünse de başvurana ödenen toplam tutarın tatmin edici olduğu kanaatindedir (bk. diğer birçok karar arasında, *Şanlı ve Diğerleri/Türkiye* (k.k.), no. 5043/02, 3 Temmuz 2006 ve *Tarcan/Türkiye* (k.k.), no. 19524/02, 23 Mayıs 2006). Sonuç olarak, başvuranın uygulanan faiz oranları nedeniyle ciddi bir zarara uğradığı kabul edilemez.

21. Şikâyetin ödenecek avukatlık ücretlerine ilişkin kısmına yönelik olarak Mahkeme, *Musa Tarhan* davasında verdiği kararda, başvuranın kamulaştırma makamının avukatlık masrafını ödeme hükmünün, iki çoklu unsur sebebiyle mal ve mülk dokunulmazlığına saygı hakkı ile bağdaşmadığını ifade ettiğini yinelemektedir. İlk olarak, başvuran hiçbir şekilde yargılama sürecinin başlatılmasından sorumlu tutulamaz. İkinci olarak, söz konusu ücretler, başvuranın tazminatının önemli bir kısmından mahrum kalmasına sebep olacak şekilde tazminatın %60'ına tekabül etmiştir (aynı kararda, § 86). Mahkeme ayrıca, diğer özel koşullar altında farklı bir sonucun ortaya çıkma olasılığını göz ardı etmediğini ifade etmiştir (aynı kararda, § 87).

22. Mahkeme, somut davada, başvuran tarafından ödenecek olan avukatlık ücretinin, hükmedilen toplam tazminat bedelinin %2,81'ini teşkil ettiğini gözlemlemektedir. Bu durum da başvuranın davasını yukarıda

anılan davadan önemli ölçüde ayırmaktadır. Dolayısıyla, böylesine azaltılmış bir zararın, başvuranın tazminatının önemli bir kısmından mahrum kalması anlamına gelmediği kanaatindedir.

23. Mahkeme ayrıca, hem avukat ücretini ödeme hükmünden (%2,81) hem de yüksek enflasyon oranlarından (%0,76) kaynaklanan zarar miktarları birleştirilse dahi başvuranın ciddi bir zarara uğradığına yönelik bir değerlendirmenin yapılamayacağını gözlemlemektedir. Bu bağlamda, yukarıda anılan *Arabacı* ve *Kurtuluş* örneklerinden yola çıkarak Mahkeme, toplamda %5'in altında kalan bir kaybın, toplumun genel yararı ile bireysel temek haklar arasında sağlanması gereken adil dengeyi bozan aşırı bir yük teşkil etmediği kanaatine varmıştır.

24. Yukarıda anılan hususlar ışığında, Mahkeme, başvuranın şikâyetlerinin açıkça dayanaktan yoksun olduğuna ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 maddesi uyarınca reddedilmesi gerektiğine karar vermiştir.

B. Diğer Şikâyetler

25. Başvuran, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca kendisine verilen tazminat miktarının yetersiz olmasından şikâyetçi olmuştur. Ayrıca, Sözleşme'nin 6. maddesi uyarınca, yerel mahkemelerin kanıtları doğru bir şekilde değerlendirmediklerini ve davanın koşullarını incelemediklerini ileri sürmüştür. Son olarak, Sözleşme'nin 8. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir.

26. Mahkeme, mevcut bilgi ve belgeleri göz önünde bulundurarak ve şikâyet konusu hususları görev alanına girdiği ölçüde dikkate alarak, Sözleşme veya Ek Protokollerde belirtilen hak ve özgürlükler açısından herhangi bir ihlalin söz konusu olmadığı kanaatine varmıştır.

27. Dolayısıyla, Mahkeme, başvurunun bu kısımlarının açıkça dayanaktan yoksun olduğuna ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 (a) ve 4 maddesi uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

ŞAHİNER / TÜRKİYE KARARI

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce dilinde yazılı olarak tanzim edilmiş olup 19 Mart 2020 tarihinde bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Egidijus Kūris
Başkan